

CZU: [657.6:634.1]:004.78(478)

DOI: <https://doi.org/10.53486/issc2023.32>

DIGITALIZAREA: PARTICULARITĂȚILE AUDITULUI CONTABILITĂȚII ÎN POMICULTURĂ CU APLICAREA TEHNOOGIILOR INFORMAȚIONALE

DIGITALIZATION: PECULIARITIES OF THE ACCOUNTING AUDIT IN FRUIT GROWING WITH THE APPLICATION OF INFORMATIN TECHNOLOGIES

Autor: MARINELA BANARU

e-mail: banaru.marinela@ase.md

Conducător științific: ANATOLIE IACHIMOVSKI, ORCID: 0000-0002-5393-0100

e-mail : iachimovschi.anatolie.constantin@ase.md

Academia de Studii Economice a Moldovei

Abstract: *The importance of the given subject is determined by the current state of the development of agricultural activity at the given time in our country. Agriculture as a well-developed branch in our country from the point of view of obtaining quality products that meet the requirements of the European Union, but also from the point of view of technologies regarding the processing of agricultural land. The agricultural sector is a complex topic. This involves several technical fields: agriculture and animal husbandry; running the business and the market; cooperatives, etc. These initiatives require a high level of knowledge and skills to successfully organize these activities.*

Keywords: *accounting, auditing, cost, products, biological assets*

JEL: M41, Q14

Introducere

Agricultura constituie o ramură extrem de important în dezvoltarea economie naționale în Republica Moldova, având ca principale obiective privind cultivarea plantelor și creșterea animalelor, astfel având în vedere de a obține produse alimentare dar și a altor produse care ulterior pot fi utilizate ca materii prime pentru fabricarea altor produse. [2] Astfel din acest punct de vedere, agricultura este determinat ca un element esențial în stabilitatea socială și susținerea echilibrului ecologic.[6] Această ramură a economiei furnizând hrană pentru populație și contribuind la dezvoltarea industriei alimentare și a celorlalte industrii prin materie primă.[2]

Termenul agricol provine din cuvintele latine *agrodomeiniu* și *cultură-de lucru* fiind luat în vedere ca sensul de prelucrare a solului pentru cultivarea plantelor. Agricultura este știința care are la bază privind dezvoltarea cultivării plantelor și a creșterii animalelor. Agricultura a fost dezvoltarea cheie în ascensiunea civilizatei umane sedentare, prin care agricultura de specii domestice a creat surplusuri alimentare care le-au permis oamenilor să trăiască în orașe.

În general, agricultura indică științe și ocupații distincte cum ar fi:

- **Acvicultură** -creșterea plantelor și animalelor acvatic;
- **Agrofitotehnice** -culture de câmp, furaje și culture industrial;
- **Apicultură** -creșterea albinilor;

- **Horticultură** -creșterea legumelor, fructelor, viței de vie, copaci și arbuști decorative, flori plante ornamntale, plante tropicale și plante cu efect de seră;
- **Sericultură** -creșterea vermilor de mătase;
- **Silvicultura** -studiu, creșterea exploatarea și protecția arborilor forestieri, control și protecția florei și faunei pădurilor;
- **Piscicultura** -creșterea peștilor în diferite condiții, dar și în sistem industrial;
- **Zootehnia**- creșterea animalelor domestice, în scopul de obținere a laptelui, carne, lână și blănuri;

Activitatea agricolă- este determinat de organizarea administrării de către o întreprindere a transformării activelor biologice, având scopul de vânzare a produselor agricole sau fiind folosite în activitatea biologică adițională.

Producția agricolă- reprezintă produsul finit obținut din activele biologice ale întreprinderii.

Activ biologic- este o planta sau un animal viu.

Transformarea biologică- cuprinde procesele de creștere, transformarea genetică, fiind supus procesului de producere și procreare care acestea duc la modificări calitative și cantitative a activului biologic.

Un grup de active biologice- determină gruparea plantelor sau a animalelor vii similare.

Recolta- este determinat ca separarea producției dintr- un activ biologic sau încetarea vieții activului biologic.

Conținut de bază.

Activitatea agricolă, desfășoară o varietate de activități, de exemplu: creșterea de animale, culturi perene și anuale, floricultura, pomiculture și alte tipuri de plantații, piscicultura, silvicultura. În acest context există totuși câteva caracteristici comune:[1]

- capacitatea de schimbare- fiind sunbânțeles căci plantele și animalele vii sunt rezistente la transformări biologice;
- administrarea schimbării- aceasta determină transformarea biologică, fiind supusă măsurilor necesare desfășurării a procesului de creștere.
- determinarea gradului de schimbare- schimbarea calității dar și a cantității, care este influențată de transformării biologice, fiind evaluată și monotorizată ca un proces de lucru în domeniul dat.

Produsele agricole sunt grupate în alimente, combustibil, fibre, materie prime. La rând acestea fiind determinate de produsele alimentare care acestea includ legume, cereale, fructi, uleiuri.

În Uniunea Europeană și la nivel internațional se promovează o diverse de modele alternative de agricultură și se prevede că în viitor vor înlocui, în proporții diferite, actualul sistem de producție agricolă intensive. Extinderea acestora contribuind la variația agriculturii și la exploatarea resurselor proprii din diverse zone geografice și totodată pe această cale se asigură restructurarea zonelor naturale și a exploatațiilor agricole. Modele de agricultură amintite mai sus sunt reprezentate în figura 1:

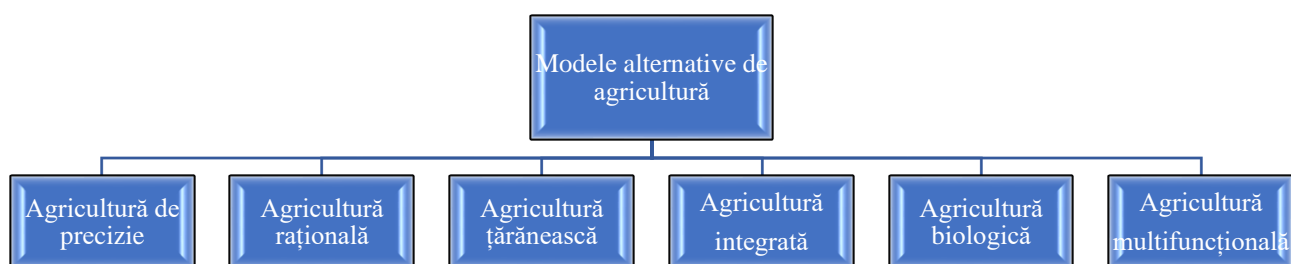

Figura 1. Modele alternative de agricultură

Sursa: Elaborat de autor în baza sursei [2]

Actualul Standard IAS 41 „Agricultura” se aplică la producția agricolă, care este determinat ca produsul obținut din activele biologice al entității din momentul recoltării. Acest Standard nu se bazează pe procesarea produselor finite obținute după recoltare, dar se aplică IAS 2 *Stocuri*, prezentat în tabelul 1: [2]

Tabelul 1. Active biologice, produse agricole și produse obținute din procesarea acestora

Active biologice	Produse agricole	Produse obținute din procesarea produselor agricole
Turma de bază a ovinelor	Lapte, lână	Brânză, fire toarse
Cireada de bază a bovinelor	Lapte	Unt, cașcaval, brânză
Porci	Carcasă	Cârnaț, șuncă
Piscicultură	Pește-marfă	Produse din pește
Cultive cerealiere	Cereale, paie	Făină, crupe, furaje combinate
Cultive leguminoase	Legume	Conserve din legume, murături
Culturi tehnice cultivate pe platanții	Fruze de tutun, semințe de floarea-soarelui	Tutun fermentant, ulei vegetal, zahar
Plante pere:		
-vii	Struguri	Vin brut, materie primă pentru sucuri
-livezi	Fruce	Fruce uscate, conserve din fructi
-copaci în pădure (masiv forestier)	Copaci tăiați	Bușteni, cherestea

Sursa: Elaborat de autor în baza sursei[2]

Din punct de vedere a pocesului de contabilizarea a operațiunilor economice în cadrul entității aceasta prevede să fie luate în considerare o serie de sarcini care sunt specifice acestui domeniu care se încadrează în procesul de contabilizare în domeniul agricol (figura 2).

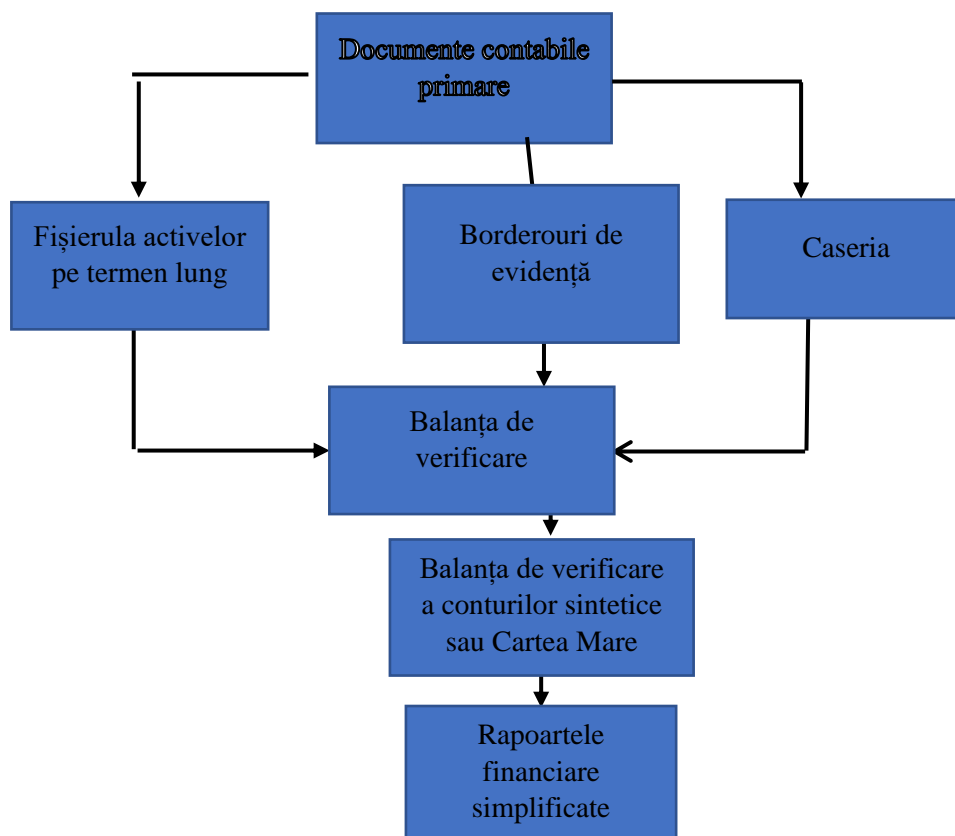

Figura 2 Sistemul contabil simplificat cu utilizarea Bordero-urilor de eviidență a operațiunilor economice pe conturi contabile

Sursa: Elaborat de autor în baza sursei [4]

Privind generalizarea informații cu privire la punerea în exploatare a activelor biologice imobilizate dar și amortizarea sau deprecerea activelor, în Planul general de conturi contabile actual sunt prevăzute următoarele conturi din grupa 13,, **Active biologice imobilizate**”:

- 131 „Active biologice imobilizate în curs de execuție”,
- 132 „Active biologice imobilizate în exploatare”,
- 133 „Amortizarea și deprecierea activelor biologice imobilizate”.

Conturile din grupa 13 „Activele biologice”, fiind un cont de active, acestea sunt destinate generalizării informații privind existența și mișcarea activelor biologice imobilizate, privind astfel existența și mișcarea plantațiilor perene până la transferarea pe rod sau până la împreunarea coroanelor. Componenta, modul de recunoașterea, evaluarea dar și contabilizarea a activelor biologice imobilizate acestea sunt înregistrate în S.N.C. „Particularitățile contabilității în agricultură” și în alte atandarte de contabilitate. [1]

Costul produselor obținute de la plantele perene tinere, în perioada de creștere și îngrijire până la transferarea pe rod se evaluează conform politicilor contabile după una din metode:[5]

- la valoarea realizabilă netă;
- la cost efectiv.

La evaluarea produselor la valoarea realizabilă netă, costul acestora se determină ca diferența prețului de piață și costurile probabile de comercializare acestea se înregistrează ca majorare a stourilor și diminuarea a activelor biologice imobilizate în curs de execuție.[5]

La aplicarea metodei costului efectiv, costul produselor se determină în conformitate cu gradul de maturitate a plantațiilor perene în anul recolte, care include suma coturilor directe privind recoltarea și transportarea fructelor și a cotei-parte a costurilor de creștere și îngrijire a plantelor din anul recolte. Produsele recoltate se perfectează cu agenda înregistrării produselor agricole, se estimează la valoarea reziduală netă sau cost efectiv și ulterior se trec la intrări. Periodic se efectuează inventarierea plantațiilor perene. În cazul când se depistează lipsuri acestea se trec la cheltuieli curente. Iar pentru înlăturarea a golurilor se reflectă ca majorare a valorii activelor biologice imobilizate în curs de execuție și diminuarea a valori stocurilor, majorare a datoriilor curente și a amortizării imobilizărilor necorporale și corporale.[5]

Principalele obiective ale procesului tehnologic ale contabilității este dterminat: nomenclatoarele evidenței, purtători datelor de evidență, mișcare nomenclatoarelor, circulația documentelor și asigurarea acestui proces.[3]

Astfel sub aspectul cibernetic, procesul tehnologic contabil prezintă intrare – proces – ieșire care se care demonstrează în figura 3:

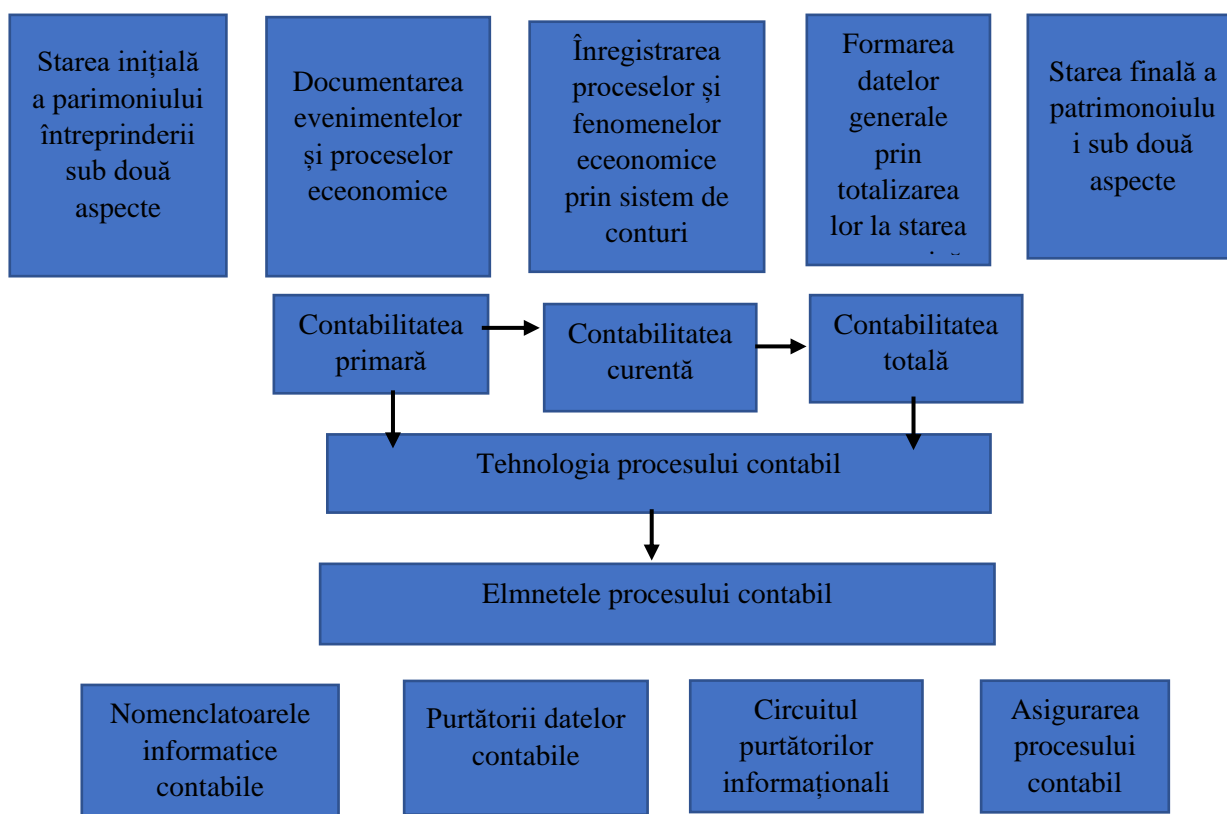

Figura 3. Aspectul cibernetic al tehnologiei procesului contabil

Sursa: Elaborat de autor în baz sursei [4]

Nomenclatoarele contabile se caracterizează prin determinarea și componența faptelor economice, prin care se descrie starea patrimonială, forma funcționării surselor de finanțare a acestor procese economice, rezultatele activității, ce se reflect în sistemul contabil.

Unitatea structural a informației prezintă elemental al documentului – indicilor, pot fi de două feluri: Element – denumire; Element – bază.[3]

Concluzii

Procesul contabil de ținere a evidenței a contabilității în agricultură, la momentul actual este desfășurat din toate punctele de vedere dar și în ceea ce prevede în procesul tehnologic de înregistrare a documentelor și operațiunilor contabile, ceea ce a făcut procesul de lucru fiind mai ușor și accesibil. Fiecare entitate își alege de sine stătător care variant de contabilizare a costurilor aferente a ținerii produselor puse la păstrare să fie selectată, întrucât orice variant carea are argumente economice, corespunde principiilor fundamentale ale contabilității și este inclusă în politicile contabil ale entității poate fi calificată drept permisă în scopuri impozitari.

Referințele bibliografice.

1. Planul general de conturi contabile aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.119 din 06.08.2013. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova. 2013, nr.177-181;
2. Standardul Național în Contabilitate „Particularitățile contabilității în agricultură” intrat în vigoare 01.01.2014, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor Nr. 118 din 06.08.2013. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.177-181;
3. Standardele Internaționale de Raportare Financiare (IFRS). [Online] Disponibil: <http://mf.gov.md/ro/lex/contabilitate-și-audit>;
4. TUHARI, T., Organizarea contabilității și controlului în unitățile economice. Chișinău: Editura ASEM, 2005. 127 p. În: *Culegere de articole științifice: conf. șt. inter.*, 1-2.04.2022. Chișinău: ASEM, 2022, p.187-193 . ISBN 978-9975-155-92-2.
5. Rodica CUȘMĂUNȘĂ, Maxim GRIBINCEA. Aspecte problematice aferente repartizării costurilor indirecte de producție. În: *Culegere de articole științifice: conf. șt. inter.*, 1-2.04.2022. Chișinău: ASEM, 2022, p.187-193 . ISBN 978-9975-155-92-2.
6. Veronica GROSU, Natalia KHOLIIVKO, Artur Zhavoronok, Monica Laura ZLATI, & Cristina Gabriela COSMULESE, Conceptualization of model of financial management in Romanian agriculture. *Economic Annals-XXI*, 2021, 191 (7-8 (1)), pp. 54-66.